

Õiguskantsler

Teie 26.06.2015 nr

Meie 28.07.2015 nr 7-4/150905/1503303

Seisukoht õigusrikkumise puudumise kohta Euroopa Liidu liikmesriigi juhiloa liiklusregistris registreerimine

[---]

Pöördusite õiguskantsleri poole avaldusega, milles palusite kontrollida Maanteeameti tegevust teises Euroopa Liidu liikmesriigis väljastatud juhiloa Eesti liiklusregistrisse kandmisest keeldumisel. Te ei ole rahul, et Maanteeamet keeldus Teie Luksemburgis väljastatud juhiluba liiklusregistrisse kandmast, kuigi liiklusseadus sellist toimingut Teie hinnangul lubaks.

Õiguskantsler analüüsis menetluse käigus [liiklusseadust](#) (edaspidi *liiklusseadus*) ning Vabariigi Valitsuse 16.06.2011 määrust nr 75 „[Liiklusregistri pidamise põhimäärus](#)” (edaspidi *liiklusregistri põhimäärus*). Selle pinnalt ei tuvastanud õiguskantsler Maanteeameti tegevuses õigusrikkumist.

Järgnevalt on esitatud seisukoha põhjendused.

Liiklusregister koosneb mitmest andmebaasist, millest üks on juhilubade ning muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide andmebaas (LS § 174 lg 1 p 3). Selles andmebaasis peetakse arvestust juhtimisõiguse andmise, peatamise, äravõtmise, kehtetuks tunnistamise ja taastamise, samuti Eestis väljaantud juhilubade ja muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide üle (LS § 174 lg 4).

Nende sätete pinnalt võib tekkida küsimus, mida peetakse silmas „muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide” all ning kas selleks võiksid olla ka teistes Euroopa Liidu (EL) liikmesriikides väljastatud juhiloa, mis LS § 99 lg 1 punktist 1 tulenevalt kehtivad ka Eestis. Liiklusseaduse teisi sätteid tõlgendades võib asuda seisukohale, et nii see siiski ei ole. LS § 96 lg 1 loetleb juhtimisõigust tõendavad dokumendid, mainides (mn tavaliste) juhilubade kõrval veel teisi juhtimisõigust tõendavaid dokumente (esmane juhiluba, piiratud juhtimisõigusega juhiluba, välisriigi pädeva asutuse väljastatud rahvusvaheline juhiluba koos siseriikliku juhiloaga või seadusega ettenähtud juhtudel juhiluba asendav dokument). Sellest sättest nähtub, et teises Euroopa Liidu liikmesriigis väljastatud juhiluba ei ole seadusandja selles loetelus eraldi välja toonud. Nii võib leida, et teises Euroopa Liidu liikmesriigis väljastatud kehtivad (s.t ka Eestis kehtivad) juhiloa on LS § 96 lg 1 mõttes samastatavad Eesti juhilubadega ega ole käsitletavad muude juhtimisõigust tõendavate dokumentidena. Juhilubade osas näeb aga LS § 174 lg 4 ette, et liiklusregistris peetakse arvestust *Eestis väljaantud juhilubade kohta*¹. Teisisõnu ei ole

¹ Arvestades kirja järgmises lõigus toodud arutluskäiku saab järeldada, et ka muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide all on seadusandja eelkõige silmas pidanud Eestis väljastatud dokumente.

seadusandja eesmärk liiklusregistri pidamist reguleerivate sätete kehtestamisel olnud muuta liiklusregistri juhilubade ning muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide andmebaasi kohaks, kus peetakse üldist arvestust ka kõigis teistes Euroopa Liidu liikmesriikides väljastatud kehtivate juhilubade kohta. See järeldus ei mõjuta siiski kuidagi teistes Euroopa Liidu liikmesriikides välja antud ja kehtivate juhilubade kehtivust Eestis.

Sellist järeldust toetab ka liiklusregistri põhimääruse § 5 lõikes 1 toodud loetelu neist andmetest, mida juhilubade ning muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide andmebaasi kantakse. Nendeks on näiteks juhiloa taotlemise põhjus, taotluse esitamise kuupäev, isikuandmed, juhtimisõiguse andmise ja juhtimisõiguse kehtivuse kuupäev kategooriate lõikes; samuti dokumendi tüüp (juhiluba, ajutine juhiluba, esmane juhiluba, piiratud õigusega juhiluba), seerianumber, väljastamise kuupäev ja andmed väljastaja kohta, kehtivuse kuupäev, kätteandmise kuupäev ja kätteandja nimi jms. Vaadates eespool loetletud juhilubade ning muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide andmebaasi esitatavaid andmeid nende kogumis, võib järeldada, et eelkõige on silmas peetud just Eestis taotletud ja väljastatud juhilube, mitte seda, et Eesti liiklusregister dubleeriks elloetletud andmete osas mõne teise riigi vastavaid registreid.

Õiguskantsleri hinnangul ei saa ka asjaolust, et LS § 175 lg 1 p 13 nimetab liiklusregistrisse andmete esitajana Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi pädevat asutust, tuletada, et Eesti liiklusregistris peaks pidama üldist arvestust ka kõigi teiste EL liikmesriikide juhilubade üle. Küll võivad teise EL või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi pädeva asutuse teises riigis väljastatud juhiloa kohta esitatud andmed osutada Eesti liiklusregistri seisukohalt asjakohaseks näiteks siis, kui juhiluba on teises EL liikmesriigis väljastatud isikule, kelle alaline elukoht oli loa saamise ajal hoopis Eestis (LS § 99 lg 4¹) või kui isiku juhtimisõigus on juhiloa väljastanud riigis peatatud, ära võetud või kehtetuks tunnistatud (LS § 99 lg 4) – kummalgi juhul ei oleks selle isiku juhiluba Eestis kehtiv.

Eeltoodud selgituste valguses lõpetab õiguskantsler Teie avalduse menetlemise.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise